

**MAK 2030 algatamise sotsiaalvaldkonna alamtöörühma
(10.04.2018) probleemide kaardistus****Linda-Mari Väli esitatud probleem nr. 1**

1.	Probleemi sõnastus	Kuidas võimaldada kodanikel riigimetsa majandamise osas kaasa rääkida
2.	Probleemi kirjeldus	<p>Palju on räägitud eraomanikest ja nende õigustest, vähem riigimetsast ja kodanike õigustest sellele. Hetkel on 65% riigimetsast nõndanimetatud tulundusmets, mis tähendab, seda, et mets kuulub raiumisele hoolimata kohalike inimeste vastuseisust ja igasugustest muudest kaalutlustest. Seda, et need metsad on tulundusmetsad, ei ole otsustatud ühes rahvaga, vaid kõrgemalt poolt ja ebamäärasel ajahetkel ning küsimus, kes sellise otsuse eest vastutab, on segane.</p> <p>Tulu, mida Eesti kodanik RMK raietest saab, on saja euro piiridesse jääv aastane tulu riigikassasse ning selle kasutuse suunamisel on tema roll tühine. Mitmed märgid näitavad, et enam kui pooled Eesti kodanikud eelistaksid, et nende nn osa metsast oleks pigem rekreatiivmets, aga mitte majandusmets. Muu hulgas viis Keskkonnaministeerium 2012. aastal läbi uuringu, mis näitas, et üle poole Eesti kodanikest oleks nõus metsade kaitse parendamiseks rohkem makse maksma. Toona tähendas see tööealise elaniku kohta keskmiselt 22 eurot.</p> <p>Ilmselt oleks uue maksu kehtestamise või maksutõusu asemel optimaalne hoopis RMK raieid vähendada. Inimeste kaasamisel nende kodupiirkonda jäävate metsade majandamisel tuleks arvestada ka kohalike sooviga vähem raiuda, näiteks asendada lageraie saagidega teostatava kultuurraiega. Hetkel pole inimestel võimalik raiemahtude ega isegi mitte raieliikide osas kaasa rääkida. Sõna saab sekka öelda ainult raietööde teostamise aja ja nende kehtestamise perioodi osas. Samuti tuleks kergendada rahvaalgatuse korras metsakasutuse muutust intensiivmetsanduslike võtetega majandatavast metsast püsimeetsanduse võtetega majandatavaks metsaks või looduskaitsealaks, sest kui me jagame RMK tulundusmetsa hektarid Eesti kodanike arvuga, siis saame elaniku kohta umbes 0,4 hektarit. Oleks mõistlik, kui kodanik saaks umbes nii suure metsaosa kohta lihtsas korras teada anda, et ta sooviks selle raiumata jätta, ning riik tema sooviga ka arvestaks. Samas probleemiks võib pidada ka mõningates piirkondades liiga vähest metsamajanduslikku tegevust. Kui palju on kõrgendatud avaliku huviga alasid?</p>
3.	Miks see on tähtis?	Inimeste jaoks on oluline teema nt asulate lähistel toimuvad raied.

4.	Kelle jaoks on see probleem?	Kodanike ja kohaliku kogukonna jaoks
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Tegemist on metsandusliku probleemiga. Riigimetsa osas on teatud majandusootused.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Narva- Jõesuu, Viimsi, Kolga ja Pärnumaa juhtumid.
7.	Kas probleem on lahendatav?	On lahendatav.
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Elanikkonna radikaliseerumine, kannatab rahva usaldus riigimetsa majandamise osas.
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. Algne sõnastus oli: Riigimetsa kasutuse rahvapärastamise vajadus.
10.	Otsus	Vajab täiendamist, nt kirjeldusse lisada info KAH alade osas

Linda-Mari Väli esitatud probleem nr. 2

1.	Probleemi sõnastus	Metsateatiste täielikuma menetlemise vajadus
2.	Probleemi kirjeldus	Seoses raiete olulise mõjuga kõrvalkruntidele, mille kohta Eesti Metsa Abiks koordinaatorid sagedasi kaebusi saavad, kui ümbritsev kogukond on raiesse kaasamata jäänud, tuleb raiet menetleda rohkem kui planeeringut, kaasates raie kavandamise ka kõrvalkruntide omanikke, kuulates nad ära ning võttes nende ettepanekuid arvesse. Kõnealust haldusmenetluse parandust toetab ka Põhiseadus, sest omandi kaitset puudutavas paragrahvis seisab, et „omandit ei tohi kasutada üldiste huvide vastaselt.“ Lisaks loendab kommenteeritud väljaanne kohustuse kaitsta keskkonda ja kohustuse kasutada omandit ühiskonnakasulikult kaheks põhiseaduslikuks põhikohustuseks viieteistkümnest. Seoses raieteatiste põhjalikuma menetlemisega oleks õigustatud ka riigilõivu küsimine antud menetlusega seoses. Samuti võimaldaks täielikum menetlemine tagada raiete senisest suurema vastavuse seadustega.
3.	Miks see on tähtis?	
4.	Kelle jaoks on see probleem?	

5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	
7.	Kas probleem on lahendatav?	
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	Probleem tuleb ümber sõnastada

Linda-Mari Väli esitatud probleem nr. 3

1.	Probleemi sõnastus	Millised on metsamajanduse stsenaariumid ja nende mõju tööhõivele?
2.	Probleemi kirjeldus	
3.	Miks see on tähtis?	
4.	Kelle jaoks on see probleem?	
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	
7.	Kas probleem on lahendatav?	
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. Algne ettepanek oli: Säästvale metsamajandusele üleminekuprogrammi vajadus.
10.	Otsus	Täitmine jääb tegevliikmetele kodutööks.

Linda-Mari Väli esitatud probleem nr. 4

1.	Probleemi sõnastus	Metsavahi ametikoha taastamise vajadus
2.	Probleemi kirjeldus	Metsavahid tagavad puidu- ja metsandussektori maksude parema laekumise ning toimivad piirkondlike keskkonnainspektoritena. Metsavahid saavad aidata ka raiete planeerimisel. SA Erametsakeskuse tellitud meelsusuuring „Metsaväärtused, metsahoiakud ja säästlik metsakasutus“ (2006) näitas, et antud ametimehest tuntakse Eestis ka laialdaselt puudust, seepärast toetab EMA kõnealuse ametikoha taastamise vajadust.
3.	Miks see on tähtis?	
4.	Kelle jaoks on see probleem?	
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	
7.	Kas probleem on lahendatav?	
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	Otsustati, et sellisel kujul probleemi ei käsitleta.

Linda-Mari Väli esitatud probleem nr. 5

1.	Probleemi sõnastus	Vajadus tagada metsandusest mõjutatud taristute (teede) korrashoid
2.	Probleemi kirjeldus	Tegemist komplekse probleemiga. Pärsitud majandustegevus ja elanike liikumisvõimalused.
3.	Miks see on tähtis?	Peab saama liikuda ja majandada.

4.	Kelle jaoks on see probleem?	Teekasutajate - elanike ja metsamajandajate jaoks.
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Metsanduse poolt kaasmõjutatud. Vastastikune sõltuvus. Metsandus on nii põhjus kui tagajärg. Juured – piiratud majanduslikud võimalused taristu parendamisel.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Puudub teede seisukorra inventuur, et hinnata olukorda.
7.	Kas probleem on lahendatav?	Lahendatav.
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Olukord halveneb, liikumine ja majandustegevus on pärsitud.
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. Algne sõnastus oli: Vajadus tagada metsandusest mõjutatud, aga muidu vähekasutatavate teede korrashoid maapiirkondades
10.	Otsus	Probleem kirjeldatud

Linda-Mari Väli esitatud probleem nr. 6

1.	Probleemi sõnastus	Piirangutest tulenevate saamata jäänud tulu kompenseerimise vajadus metsaomanikele
2.	Probleemi kirjeldus	Hetkel piirangutega maade omanikele makstavad toetused puuduvad või on ebamotiveerivad.
3.	Miks see on tähtis?	Omanike õiguste piiramist tuleb õiglaselt ja koheselt kompenseerida. Omanikke peaksid olema motiveeritud taluma piiranguid. Tuleb välja selgitada omanike nägemus piisavatest toetustest.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Maaomanikud
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Tegemist on metsandusliku probleemiga. Piiratud eelarve võimalused.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Piirangutega alade loetelu ja olemasolevad kompensatsioonimehhanismid. Tuleb välja selgitada omanike nägemus piisavatest toetustest. Menetluse aeg pikk. Kaasused on olnud ebamõistlikult pikaajalised (nt 8 a).

7.	Kas probleem on lahendatav?	Lahendatav
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Ühiskonna pahameel, rikutakse omandiõigusi.
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. Algne sõnastus oli: Looduskaitsetoetuste tõstmise vajadus
10.	Otsus	Sõnastus kokkulepitud. Lisame loetelu ja näited.

Jaan Aiaotsa esitatud probleem nr. 7

1.	Probleemi sõnastus	Majandatavate metsade ja rangelt kaitstavate metsade sh erinevate majanduspiirangutega metsade osakaalu määratlemine lähtudes riigi pikaajalistest ootustest metsandussektorile.
2.	Probleemi kirjeldus	Majandustegevuse piiramine ja keelamine vähendab võimalusi tööle ja seega vähendab olemasolevate ja potentsiaalsete töökohtade arvu. Metsaala range kaitse alla viimine keelab konkreetses metsaosas majandustegevuse. Otseseks majandustegevuseks on näiteks raietöö, istutustöö, metsahooldustöö. Samuti on range režiimiga metsadel mõju ka kaudsele tööhõivele. Näiteks, tööde maht väheneb transpordiettevõtetel, sae –ja puidutööstuste töötajatel, väiksem on istutatavate taimede vajadus taimeaedadest jne. Samuti vähenevad eraldised riigieelarvesse, millest tekivad töökohad sotsiaalsfääri, haridussfääri, kultuurivaldkonda jne. Enamik metsandusega otseselt ja kaudselt seonduvaid töökohti on seotud maapiirkondadega, seega vähendab metsade majandamise keelamine eriti maapiirkondade tööhõivet. Äramärkimist väärrib ka asjaolu, et Eesti on rangelt kaitstavate metsade osakaalult juba Euroopas esirinnas.
3.	Miks see on tähtis?	Tulevikuoostuste jaoks sh investeeringute planeerimiseks. Vähendaks kaitsjate ja majandajate erimeelsusi
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Tähtis omanike ja investorite jaoks. Probleemiks metsandustöötajatele.
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Tegu on metsandusliku probleemiga. Ebaselge on riigi ootus metsandussektori panuse osas SKPsse.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta	Forest Europe andmetel on Eestis keskmiselt suurem rangemalt kaitstavate metsade osakaal.

	probleemi olemasolu?	
7.	Kas probleem on lahendatav?	Probleem on lahendatav.
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Väheneb huvi pikaajaliselt investeerida ja töökohad. Sektori areng peatub.
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. Algne sõnastus oli: Majandatavate metsade määramine rangelt kaitstavaks metsaks ja erinevate majanduspiirangutega metsaks
10.	Otsus	Probleem sõnastatud.

Jaani Aiaotsa esitatud probleem nr. 8

1.	Probleemi sõnastus	Metsamajandusliku hariduse populariseerimine
2.	Probleemi kirjeldus	Metsanduslase hariduse ülevaatamine. Õppekavades ei käsitleta metsandust terviklikult. Käesoleval ajal on tunda paljude inimeste mõistmatust metsamajanduslike tegevuste eesmärkide ja vajaduste kohta. Näiteid mitmete tavainimeste küsimuste ja arusaamade kohta: miks peab üldse metsa raiuma; lageraie teostamine tähendab, et metsloomad ei saa enam seal elada; metsahooldamise vajadusest ei saada aru; metsamajandust peetakse Eesti jaoks üldse vähetähtsaks majandusharuks jne.
3.	Miks see on tähtis?	Arusaamatuste vältimiseks. Aitab vältida vastuolusid. Tagab selgema arusaama sektori toimimisest, võimekusest, väärtusest. Metsandushariduse parem lõimimine. Traditsioonide jätkumise teema. Väärtuskasvatuse teema, mis ühiskondliku kokkuleppe aluseks.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Ühiskonna probleem.
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	On tegemist osaliselt metsandusliku probleemiga. Õppekavade distsiplinaarne killustatus.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Õppekava näide siia.
7.	Kas probleem on lahendatav?	Probleem on lahendatav

8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Vt punkt 3.
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. Algne sõnastus oli: Metsamajanduslike tegevuste mõistmatus paljude kodanike seas.
10.	Otsus	Sõnastatud

Marek Kase esitatud probleem nr 9.

1.	Probleemi sõnastus	Tööstuse ja linnaruumi koeksisteerimine
2.	Probleemi kirjeldus	
3.	Miks see on tähtis?	
4.	Kelle jaoks on see probleem?	
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	
7.	Kas probleem on lahendatav?	
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	Täiendamisel ja tuleme tagasi.

Töörühma lisatud ettepanek nr 10

1.	Probleemi sõnastus	Loodusliikumine/loodusturism ja tervisesport ei ole reguleeritud
2.	Probleemi kirjeldus	
3.	Miks see on tähtis?	

4.	Kelle jaoks on see probleem?	
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	
7.	Kas probleem on lahendatav?	
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	
9.	Übersõnastamine	
10.	Otsus	Töörühm täiendab sh KeM Mo ja Marge Rammo

